

תרוקנו - תייבאו, לא תרוקנו - לא תייבאו; בית המשפט סינדל את חיפה כימיקלים

בית המשפט העליון כרך בין עניינה של החברה לחדש את יבוא האמוניה ולאפשר את המשך פעילות המפעלים שלה, לבין מה שנראה לו כהתחמקות שלה מהחובה לרוקן את המכל

מאת: **אורה קובן** 27.07.2017 15:21

בפסק הדין שנתן היום, השופט חנן מלצר הצליח לסנדל את חיפה כימיקלים. הוא כרך בין עניינה של החברה לחדש את יבוא האמוניה ולאפשר את המשך פעילות המפעלים שלה, לבין מה שנראה גם לו כהתחמקות שלה מהחובה לרוקן את מכל האמוניה. התוצאה, כפי שפסק הדין קבע, היתה כי אין מקום להאריך את היתר הרעלים של החברה לאחרי 31 ביולי השנה. משתמע מכך שהחברה לא תוכל לייבא אמוניה באוניה קטנה, או בחלופה אחרת, וגם לא לחדש את פעילות מפעליה לאחר אותו מועד – אלא רק לאחר הריקון הסופי של המכל.

לדוגמה, השבוע ביקשה חיפה כימיקלים מהמשרד להגנת הסביבה היתר רעלים למילוי ישיר של אמוניה מאוניה קטנה שתזמין למכליות. המשרד החל לבדוק את הבקשה, אולם בשלב זה החלופה אינה רלוונטית. עד שהמכל לא ירוקן, החברה לא תקבל היתר רעלים חדש, גם אם החלופה תימצא בטיחותית.

מלצר למעשה קיעקע את מסד הטענות של חיפה כימיקלים. זו מלינה על הממשלה, שבעטיה מושבתים מפעליה על 800 עובדיהם. מלצר כבר קבע בעבר כי ההשבתה היא באשמת החברה, שהתנהלותה הפתלתלה גרמה לתסבוכת הנוכחית. עתה הוא גם ממחיש את זה מעשית: תרוקנו את המכל – תוכלו לייבא אמוניה. לא תרוקנו – לא תייבאו, והמפעלים לא יעבדו.

השופט גם מתח ביקורת נוקבת על הממשלה, ששינתה את עמדותיה כמה פעמים, לעתים ללא נימוק, כדי להתאימן לצורכי חיפה כימיקלים. כמו כן הוא רמז, ולא בפעם הראשונה, כי הממשלה היא רגולטור שבוי בידי המונופול. הוא חידד את האמינות שבית המשפט העליון מייחס לקביעה שלפיה מערך האמוניה הנוכחי מהווה סכנה לחיפה וסביבתה, בניגוד לטענות חיפה כימיקלים והמדינה שטענו שהמערך אינו מסוכן. מלצר כתב גם שפסיקתו זו אמורה להיות מקובלת על היועץ המשפטי לממשלה, אביחי מנדלבליט. באחרונה קיבל מנדלבליט לידיו מכתב ממבקר המדינה, שקבע כי ישנו חשש לפלילים בהתנהלות המדינה בפרשת האמוניה ובעמדותיה, שנראות כמותאמות לאינטרסים הכלכליים של חיפה כימיקלים.